

het bestaan meebrengt, moedig onder het oog te zien. Onder leiding van zijn vader Frans van Bree Jr, die, getuige zijn benoeming tot muziekleeraar aan het Athenæum te Franeker, een degelijk onderlegd musicus schijnt te zijn geweest, heeft Van Bree zich zowel violistisch als compositorisch zeer gunstig ontwikkeld. Hoewel verschillende feiten hiervan getuigenis afleggen, is de omstandigheid dat Van Bree op 28-jarigen leeftijd tot dirigent van „Felix Meritis” werd benoemd, zeer opvallend. Deze benoeming beteekent den hoogsten trap in ons muziekleven te hebben bereikt; in „Felix Meritis” immers culmineerde het Amsterdamsche muziekleven van dien tijd.

Voor de taak van dirigent schijnt de als reproductent zeer begaafde Van Bree in alle opzichten berekend te zijn geweest. Men is geneigd de uitspraak van Grégoir over zijn voorganger Fodor „un talent hors ligne comme chef d'orchestre” op hem toe te passen. Het werken van Van Bree in deze functie is uitermate vruchtdragend geweest voor muzikaal Nederland. Hier raken wij het cardinale punt van de muzikale missie, die hij in ons land heeft vervuld. Wij mogen dan ook wel zeggen, dat door zijn persoon de dirigentenperiode werd ingeluid, zooals dat in Frankrijk door Habeneck en in Duitschland door Mendelssohn geschiedde. Voor ons land is Van Bree degene, dien wij evenals Stamitz, de dirigent der Mannheimers, den „vader der moderne orkestdiscipline” zouden kunnen noemen. Door de natuur begenadigd met een uiterst receptieven, uiterst fijnvoelenden geest, was het hem gegeven, zich in te leven in de meest delicate intenties van den componist. Moeite noch tijd spaarde hij teneinde de partituur zoo ideaal mogelijk te realiseeren. Heftig verzet hij zich tegen elke verminking van het notenbeeld. Transcripties, welke juist in dezen tijd zoo veelvuldig voorkomen, waren hem een gruwel. Wij wanen ons in den tegenwoordigen tijd verplaatst, wanneer wij vernemen hoe Van Bree stelling neemt tegen een eigendunkelijke retoucheering van het geestelijk eigendom van den componist. De partituur was voor hem een heilige en onaanastbare manifestatie, een „document humain” van groote geestelijke waarde. Hoog en ideëel was de opvatting die hij van zijn taak had. Zijn leven is een louter dienen van het kunstwerk, met terzijdestelling van iedere persoonlijke ijdelheid. Het is zijn diepste, onwankelbare overtuiging, dat de dirigent slechts middelaar dient te zijn tusschen notenbeeld en de klinkende verwerkelijking. Met inzet van al zijn krachten en door een nobel enthousiasme bezield, tracht Van Bree dit artistiek credo ingang te doen vinden bij zijn tijd- en kunstgenooten. Nog evenwel kan dit werkelijk hooge dirigentenideaal niet in vervulling gaan. Te zeer is men op onnaspeurlijke wijze aan de oude, veel vrijheid tolereerende dirigeer-praktijk gebonden. Op welk een bijkans onoverkomelijke be-